

GREENPEACE

SAYI #175

HEPİMİZİN
SAĞLIKLI
OKYANUSLARA
İHTİYACI VAR!

İçindekiler

Sen de bir şeyler yap!

Greenpeace & Atölye Deneme Sanat ve Ekoloji Derneği çocuk ve yetişkinlere yönelik ekolojik atölye, söyleşi, müzik, performans, belgesel gösterimi ve sergiden oluşan etkinliklerin yer aldığı 'Bir Şeyler Yap Günü'nü bu sene de çevre gönüllüleriyle birlikte keyif içinde geçirdi.

Hepimizin sağlıklı okyanuslara ihtiyacı var!

Okyanuslara binlerce kilometre uzakta yaşasak da, unutmamamız gereken bir şey var: Okyanuslar hepimizin geleceği için çok önemli. Çünkü iklim değişikliğiyle mücadelede sağlıklı okyanusların rolü çok büyük.

Bu ay çevre gündeminde neler var?

Hem Dünya hem Türkiye gündemi hızla değişiyor. Tüm bu yoğun gündem içerisinde çevre ve iklim konulu haberler ya gözümüzden kaçıyor ya da hafızamızdan hızla siliniyor. Unutmamak ve takipte kalmak için haziran ayında gerçekleşen önemli çevre ve iklim krizi haberlerini sizin için derledik.

GREENPEACE BÜLTEN

Yerel Süreli Yayın

İmtiyaz Sahibi

Greenpeace Akdeniz Basım ve Tanıtım Hizmetleri Ltd. Şti. adına Barış Bilgen

Genel Yayın Merkezi

Meşrutiyet Mah. Ebe Kızı Sok. No: 16 / B28 Şişli / İstanbul
Tel: +90 212 292 76 19
Faks: +90 212 292 76 22

Genel Yayın Yönetmeni

Barış Bilgen

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Gökhan Çevik

Editör

Çiğdem Özkan

Baskı

Printworld Ambalaj Etiket San. Tic. A.Ş.

Grafik Tasarım ve Uygulama

F₂O Reklam ve Tanıtım

Dağıtım

PTT

Kapak fotoğrafı

© Shane Gross / Greenpeace

GREENPEACE

Dünya Çevre Günü'nde oklarımızı plastiğe çevirdik

Kadıköy Belediyesi'nin her yıl Dünya Çevre Günü etkinlikleri kapsamında düzenlediği Kadıköy Çevre Festivali 3-5 Haziran tarihlerinde Selamiçeşme Özgürlük Parkı'nda gerçekleşti. Greenpeace Akdeniz'in de yer aldığı festivalde iklim değişikliği başta olmak üzere Türkiye'deki ve dünyadaki tüm çevre sorunları tartışıldı ve çözüm yolları arandı. Greenpeace standında plastik atık ithalatının zehirli sonuçlarına dikkat çekmek için Avrupa'dan gelen ve Adana'nın verimli topraklarını işgal eden plastik çöpler sergilendi. Plastik atık ithalatının perde arkasını gözler önüne seren "Geri Dönüşüm Efsanesi" özel gösterimi de izleyicilerle buluştu.

SEN DE BİR ŞEYLER YAP!

Greenpeace & Atölye Deneme Sanat ve Ekoloji Derneği çocuk ve yetişkinlere yönelik ekolojik atölye, söyleşi, müzik, performans, belgesel gösterimi ve sergiden oluşan etkinliklerin yer aldığı 'Bir Şeyler Yap Günü'nü bu sene de çevre gönüllüleriyle birlikte keyif içinde geçirdi.

Tüketime karşı harekete geç, üret ve paylaş çağrısıyla ilk kez 2019 yılında gerçekleşen Bir Şeyler Yap Günü, bu sene İzmir'de düzenlendi. Daha az tüketim, ekolojik yaşam ve tüm dünyayı tehdit eden plastik atık sorununa dikkat çekmek için düzenlenen etkinlikler 25 Haziran Cumartesi günü, İzmir Kültürpark, Ahşap Sahne alanında gerçekleşti. Program, saat 16.00'de atölye çalışmalarıyla başlayıp 20.30'da Geri Dönüşüm Yalanları belgesel gösterimi ile devam etti ve Patika Rembetiko müzik dinletisi ile sona erdi.

Plastik sektörünün karanlık yüzüne ışık tutan belgesel

Greenpeace Akdeniz'in uzun yıllardır mücadele ettiği plastik atık ithalatının perde arkasını gözler önüne seren belgeselin gösterimi Bir Şeyler Yap Günü'nde katılımcılardan yoğun ilgi gördü. Şimdi gelin, bu etkileyici belgeye yakından bakalım.

Malum; plastik gezegenimizi modern tarihin en kötü çevresel krizlerinden birinin eşiğine getirdi. Ve plastik hakkındaki manipülatif ve yanıltıcı bilgiler özellikle geri dönüşüm efsanesi etrafında şekillendi.

WHY Vakfı dayanaklı, ekonomik, kullanışlı fakat gezegenimiz, sağımız ve iklim için zararlı olan bu maddeyi daha yakından incelemeye karar verdi. Üç yıllık araştırmanın ardından, üç bölümden oluşan araştırma belgesel dizisi "Neden Plastik" (Why Plastic) doğdu. Belgesel dizisinin ilk bölümü ise "Geri Dönüşüm Efsanesi."

Spoiler uyarısı

Geri Dönüşüm Efsanesi (The Recycling Myth), geri dönüşüm hakkında tüm dünyanın inanmakta olduğu öykünün ötesine bakıyor – bize çöplerimizi ayrıştırıp geri dönüşüm kutusuna attığımız sürece her şeyin yoluna gireceğini, her şeyin kontrol altında olduğunu anlatan öykünün... Spoiler uyarısı – 'hiçbir şey kontrol altında' değil.

"Plastik atıklarımıza ne olduğunu incelerken fark ettik ki kazancı artırmak için yalnızca illegal yollarla dünyanın dört bir yanına atık gönderen bir kara koyunla uğraşmıyoruz" diyor projenin yapımcısı Tristan Chytroschek ve yardımcı yönetmeni Benedict Wermter. "Aksine, plastik atıkların yakılması, ihraç edilmesi ve boşaltılması multi-milyar dolarlık bir endüstri. Buna iyi bilinen, itibarlı geri dönüşümcüler ve hızlı tüketim markaları da dahil. Hepsi, bu sözde döngüsel ekonominin aslında ne kadar işlevsiz olduğunu farkında. Bu yüzden rüşvet, dolandırıcılık ve büyük ölçekte yeşil aklamayı kısa sürede keşfetmemiz hiç de şaşırtıcı değil."

Geri Dönüşüm Efsanesi'nin yapımcıları belgesellerinin amacını şöyle açıklıyor: "Bir süpermarkete giren herkesin gözlerini açıp düşünmesini istiyoruz: Ne kadar plastiğe ihtiyacım var? Geri dönüşüm sembollerine inanıyor muyum? Süper hızlı, kullan-at bir dünyada yaşamak istiyor muyum? Karlılığı artırmak için ürünleri doğa dostu gibi gösteren bir endüstri tarafından kandırılmayı kabul ediyor muyum?"

HEPİMİZİN SAĞLIKLI OKYANUSLARA İHTİYACI VAR

‘Okyanus koruma’ terimini okuduğunuzda aklınıza ilk neler geliyor? Büyük bir mavi balina mı? Antarktika’daki güzel penguenler mi? Yoksa renkli mercan resiflerinde yüzen balıklar mı? Balina, köpekbalığı ve kaplumbağa gibi hayvanlar onyıllardır okyanus koruma hareketinin simgeleri oldular. Onlar korumaya çalıştığımız okyanusta yaşıyorlar ve türlerinin geleceği için ciddi tehditlerle karşılaşıyorlar. Ve çok sevimliler!

Bununla birlikte, varoluşu sağlıklı okyanuslara dayanan ancak okyanusların korunması hakkındaki görüşmelerde genellikle bahsedilmeyen başka türler de var: Örneğin insanlar!

İnsan ve okyanuslar arasındaki derin bağ

Dünya üzerinde üç milyardan fazla insan geçimini okyanuslardan sağlıyor ve bunların büyük çoğunluğu Küresel Güney bölgelerinde yaşıyor. Okyanuslar, kıyı toplumlarına küçük çaplı balıkçılık alanında istihdam sağlıyor ve bu uygulama yerel ekonominin temel taşlarından biri olarak nesilden nesile aktarılıyor. Okyanuslar bizi besliyor. Milyarlarca insanın beslenme düzeninin temel bir parçası olan deniz ürünleri pek çok insan için hayatta kalabilmenin sınırlı kaynaklarından birini oluşturuyor.

Okyanuslar hepimizin geleceği için önemli

Okyanuslara binlerce kilometre uzakta yaşasak da, unutmamamız gereken bir şey var: Okyanuslar hepimizin geleceği için çok önemli. Çünkü iklim değişikliğiyle mücadelede sağlıklı okyanusların rolü çok büyük.

Okyanuslarımız son zamanlarda salınan emisyonların yüzden 20-30’unu absorbe etti, bu da bize en kötü iklim çöküşünü önlemek için biraz da olsa zaman kazandırdı. Ancak okyanus yaşamını sağlıklı kılan habitatları ve sistemleri korumazsak, okyanuslar emisyonları emmeyi bırakacaklar ve iklim değişikliği hızlanacak. Bu nedenle 8 Haziran Dünya Okyanuslar Günü sadece sevimli hayvanlarla ilgili değil. Gerçek şu ki; okyanusları koruyamazsak, kendimizi de koruyamayız.

Okyanusların sömürülmesine göz yumduğumuz her gün istikrarlı bir iklim arayışında tüm canlı türlerini kaybediyoruz. Tam da yüzden güçlü bir Küresel Okyanus Antlaşması mavi gezegenin geleceği için hayati önem taşıyor.

Dünya liderleri, okyanusları ve insanları korumak için hemen harekete geçmeli.
Sen de destek olmak için kampanyamızı imzala.

Bu ay çevre gündeminde neler var?

Hem dünya hem Türkiye gündemi hızla değişiyor. Tüm bu yoğun gündem içerisinde çevre ve iklim konulu haberler ya gözümüzden kaçıyor ya da hafızamızdan hızla siliniyor. Unutmamak ve takipte kalmak için haziran ayında gerçekleşen önemli çevre ve iklim krizi haberlerini sizin için derledik.

© Max Zielinski / Greenpeace

Türkiye’de iklim felaketleri artıyor

Ankara’da son günlerde yaşanan sel, fırtına ve hortum başkentte hayatı felç ederken dikkatleri yeniden artan iklim felaketlerinin nedenlerine çevirdi. Türkiye iklim değişikliğinin şiddetli etkilerini ilk kez hissetmiyor. Artan kuraklık, aşırı sıcaklıklar, orman yangınları, seller, dolu-lar... 2021’de Batı Karadeniz, İzmir ve İstanbul da sel felaketlerine sahne olmuş; yine geçen yaz Türkiye’nin güneyinde 124 bin hektarlık orman alanı yangınlar sebebiyle kaybedilmişti. Bu alan yaklaşık 174 bin futbol sahasına denk geliyordu. Peki Türkiye’de iklim felaketlerinin sıklığının artmasının altında hangi nedenler yatıyor? Küresel iklim değişikliğinin özellikle Akdeniz havzasında etkilerinden bir tanesi; hava sıcaklıkları artarken hidrolojik döngülerin kuvvetlenmesi ve geçmişe göre sağanak yağışların daha sık görülmesi. www.dw.com

BM’ye göre Ukrayna savaşıyla artan fosil yakıt yatırımları iklim değişikliğiyle mücadeleyi olumsuz etkiliyor

Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreteri Antonio Guterres, Ukrayna’daki savaş nedeniyle gelişmiş ülkelerin fosil yakıtlara hücum etmeye başladığını ve bunun iklim değişikliğine olumsuz etkileri olacağını söyledi. Guterres kömür, petrol ve doğalgaza yapılan yeni yatırımların savaşları kışkırtacağını, kirliliği arttıracak ve iklim değişikliğini hızlandıracağını belirtti. Avusturya’da düzenlenen Dünya Zirvesi iklim konferansında video bağlantısı

üzerinden konuşan Antonio Guterres, “Ukrayna’daki savaşın tırmandırdığı enerji krizi nedeniyle büyük ekonomiler fosil yakıtlara tehlikeli biçimde yatırım yapmaya başladılar” dedi. Rusya’nın 24 Şubat’ta Ukrayna’yı işgale başlamasından sonra, bazı ülkeler Rus kaynaklı olmayan fosil yakıtları daha çok miktarda satın almış, enerji arzını arttırmak amacıyla yeni petrol yatakları ve gaz sahalarına yatırımlar yapmaya başlamıştı. www.bbc.com

İkizdere’de hafriyat kamyonlarının önünde oturma eylemi: Yeter!

Rize İkizdere’de Eskencidere Vadisi’nde halkın yillardır süren itirazları, davalar ve bilirkişi raporuna rağmen süren Cengiz Holding’in taş ocağı çalışmalarını protesto eden İkizdereliler, taş taşıyan kamyonların önünü keserek oturma eylemi yaptı. Oturma eylemi öncesinde ilçe merkezinde bir basın açıklaması yapıldı. “İkizdere Direniyor” pankartıyla yapılan açıklamaya önceki gün İstanbul’dan yola çıkarak bölgeye gelen çevre savunucuları da katıldı. Taş ocağı inşaatından büyük kayalı hafriyat atıklarının kamyonlarla hiçbir güvenlik önlemi almadan halkın can güvenliğini tehlikeye atarak ana yollardan taşındığını gösteren yurttaşlar, “Doğa katliamlarına artık daha fazla tahammülümüz kalmadı, yeter!” dedi. Halkın yolda kamyonların önünü kesmesiyle inşaat bir süreliğine durdu. Jandarma ekipleri, köylülerle kamyonlar arasında barikat kurdu. Halka engel olan jandarma ve protestocular arasında gerginlik yaşandı. www.yesilgazete.org

Nefes almak, sigara ve alkolden daha zararlı: Yaşamdan iki yıllık kayıp

Hava kirliliğine ilişkin son rapor nefes almanın alkol ve sigara tüketmekten daha zararlı bir hale geldiğini ortaya koydu. Chicago Üniversitesi'nden Enerji Politikası Enstitüsü'nün son raporuna göre; hava kirliliği küresel ortalama yaşam süresi beklentisini iki yıl aşağı çekti. Rapora göre hava kirliliğinin sebep olduğu kayıp sigara, alkol, çatışma ve terörden daha fazla yaşam süresi kaybına denk geliyor. www.yesilgazete.org

Hava Kalitesi Yaşam Endeksi (Air Quality Life Index, AQLI) yayınlandı

14 Haziran Salı günü yayınlanan raporda Türkiye'ye ilişkin hava kirliliği verileri de paylaşıldı. Türkiye'deki hava kirliliği DSÖ'nün güncellediği seviyelere çekilirse vatandaşların yaşam sürelerinin bir yıl altı ay kadar uzayacağı tahmin edildiği bildirildi. www.yesilgazete.org

Hawaiili gençler, artan emisyonlar için ulaştırma bakanlığına dava açtı

Hawaii'de 18 çocuk, eyaletin ulaştırma departmanına güvenli ve sağlıklı bir yaşam için anayasal haklarının ihlal edildiği gerekçesiyle dava açtı. Davacı çocuklar, departmanın hükümetin 2045'e kadar karbon nötr olma hedefine destek olmasını istiyor. www.yesilgazete.org

Yüzlerce bebek penguen okyanus sıcaklığına bağlı besin yetersizliğinden öldü

İklim değişikliğinin etkisini arttırdığı Yeni Zelanda'daki Kuzey Adası'nın en kuzey ucuna doğru bir yarımada üzerinde yer alan Ninety Mile Plajı'nda ziyaretçiler ve yürüyüş yapanlar, yüzlerce küçük mavi penguen cesedine rastladı. Yeni Zelanda Radyosu'nun (RZN) aktardığına göre, yerel koruma yetkilileri, bu dramatik tablonun ılık okyanus sularının tetiklediği daha büyük kuş ölümlerinin bir göstergesi olduğunu söyledi.

© Tomás Munita / Greenpeace

Erzincan İliç'de çevre felaketi

21 Haziran Salı günü saat 02:45'te Erzincan İliç İlçesi Çöpler Mevkii'nde uluslararası bir şirket tarafından işletilen altın madenine siyanür taşıyan boru hattında meydana gelen yırtılma sonrasında yaklaşık 20 metreküp siyanürlü solüsyon Fırat Nehri ve Keban Baraj havzasına bulaştı. 75 baro, ortak bir açıklama yayımlayarak siyanürlü solüsyonun Fırat Nehri üzerinde kurulan İliç Barajına da ulaştığına yönelik tespitlerin kamuoyunda büyük bir endişeye yol açtığını söyledi. Ortak açıklamada şu ifadeler yer verildi: "Deprem riski altında olan bölgede herhangi bir jeolojik hareketlilik olmamasına rağmen boruların patlaması, riskin büyüklüğünü ve de-

netimsizliği ortaya koymakta; madende altın ayrıştırma işlemine hâlâ, 24 saat aralıksız devam edilmesi nedeniyle de adeta yeni felaketlere davetiye çıkarılmaktadır." www.bianet.org

Yeryüzünün bilinen en büyük bitkisi keşfedildi

Avustralya kıyılarında müthiş bir keşfe imza atıldı. Western Australia Üniversitesi'nden araştırmacılar bir proje üzerinde çalışırken 20 bin futbol sahası büyüklüğünde bir deniz çayırı keşfettiler. 'Kurdele otu' (Posidonia australis) olarak da bilinen bu deniz çayırının tek bir tohumdan yayıldığı ve yaklaşık 4500 yaşında olduğu tahmin ediliyor.

Aylık birden fazla dergi alıp, bunları okullara ulaştırarak gençleri Greenpeace ile tanıştırmaya ne dersiniz?

Merhaba,

Bildiđiniz üzere Greenpeace Akdeniz Dergi, yalnızca çevre hakkında ve ana akım medyada yer alamayan gelişmeler üzerine yayın yapmaktadır. Bu haberlerin ve bilgilerin daha erişilebilir ve yaygın olması için dergilerimizi mümkün olduğunca fazla kişiyle paylaşmak istiyoruz.

Dilerseniz 1 adetten fazla dergi hak edişlerinizi sizin adınıza bizlerle iletişime geçen, okumaya ve gelişmeye hevesli öğrencilere iletiyoruz. Fazla sayıdaki dergilerinizi kendi çevrenize iletmek isterseniz, “**BANA**” yazıp **2322**’ye mesaj atabilirsiniz.

GREENPEACE

Kampanya katılım SMS bedeli Türk Telekom, Türkcell ve Vodafone için SMS başına KDV ve OİV dahil 0,65 TL’dir. Operatörler kısa mesaj birim fiyatlarında meydana gelecek değişiklikleri aboneye yansıtmı hakını saklı tutar.